

୧୨ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୨୦୨୫ ଖୁତ୍ବା ଜୁମାର ସାରାଂଶ
ସ୍ଥାନ - ମସଜିଦ୍ ମୁବାରକ, ଇସଲାମାବାଦ୍ ଟିଲ୍‌ପୋର୍ଡ୍

「 ହିଜ୍ରାରେ ଘଟିଥିବା କେତେକ ଯୁଦ୍ଧ ଓ ସରିୟାର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତାରେ
ନବାଗ୍ରେଷ୍ଟ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ ^{ସ.ଅ}ଙ୍କ ପବିତ୍ର ଜୀବନୀର ବର୍ଣ୍ଣନା ।

ଅଶ୍ୱତ୍ୱୁ ଅଲ୍ଲା ଇଲାହା ଇଲ୍ଲାହୁ ଓହ୍‌ଦହୁ ଲାଗରିକା ଲହୁ ଓହ୍‌ଦହୁ ଅନ୍ନା ମୁହମ୍ମଦନ୍ ଅବ୍‌ଦୁହୁ ଓରସୁଲୁହୁ ଅମ୍ମାବାଦ୍ ଫତ୍ତୁବିଲ୍ଲା ହିମିନଶ୍ ଶୈତା ନିରରଜିମ୍ । ବିସ୍‌ମିଲ୍ଲା ହିରରହେମା ନିରରହିମ୍ । ଅଲ୍‌ହମ୍‌ଦୁ ଲିଲ୍ଲାହି ରବ୍‌ବିଲ୍ ଆଲମିନ୍ ଅରରହମା ନିରରହିମ୍ । ମାଲିକି ସୋମିଦ୍‌ଦିନ୍ । ଇସ୍‌କା ନାବୁଦୁ ଓ ଇସ୍‌କା ନସତଜନ୍ । ଇହ୍‌ଦିନସ୍ ସିରାତଲ୍ ମୁସ୍‌ତକିମ୍ ସିରାତଲ୍ ଲଜିନା ଅନ୍‌ଅମ୍‌ତା ଅଲ୍ଲେହିମ୍ ଗୈରିଲ୍ ମରଯୁବି ଆଲ୍ଲେହିମ୍ ଓଲ୍‌ହାଲ୍‌ଲିନ୍ ।

ତଶିହୁଦ୍, ତଉଜ୍ ଓ ସୁରାଃ ଫାତିହାର ଆବୃତ୍ତି କରିବା ପରେ ପ୍ରିୟ ହୁଜୁର ଅନଓର^{ଅ.ବ} କହିଲେ; ହୁନେନ୍ ଯୁଦ୍ଧ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଚର୍ଚ୍ଚା ଚାଲିଥିଲା, ତାହାର ଅତିରିକ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣନା ଏପରି ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ଯେ, ହୁନେନ୍ ଯୁଦ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ ଅଲ୍ଲାଃତାଲାଙ୍କ ନିକଟରୁ ଏପରି ସୈନ୍ୟ ବାହିନୀ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ କରାଯାଇଥିଲେ ଯାହାଙ୍କୁ ଫରିଷ୍ଟାମାନଙ୍କ ଅର୍ଥରେ ତର୍ଜିମା କରାଯାଇଥିଲା । ଭାଷ୍ୟକାର ଓ ଜୀବନୀ ଲେଖାଳୀମାନେ ଯୁଦ୍ଧରେ ଫରିଷ୍ଟାମାନଙ୍କର ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବାକୁ ନେଇ ବିଭିନ୍ନ ଚର୍ଚ୍ଚା କରିଛନ୍ତି । ସଠିକ୍ ବର୍ଣ୍ଣନାରୁ ପ୍ରମାଣିତ ହେଉଛି ଯେ, ସାଧାରଣତଃ ଫରିଷ୍ଟାମାନେ ଯୁଦ୍ଧରେ ସାମିଲ ହେଉଥିଲେ । ହଁ ଏଠାରେ ଏହା ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି ଯେ, ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ସକାଶେ ତ ଜଣେ ଫରିଷ୍ଟା ଯଥେଷ୍ଟ ତେବେ ସହସ୍ର ସଂଖ୍ୟାରେ ଫରିଷ୍ଟା ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ବା କ'ଣ ଥିଲା ? ଇମାମ୍ ଇବ୍‌ନେ କସିର୍ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଅଲ୍ଲାଃତାଲାଙ୍କ ନିକଟରୁ ଫରିଷ୍ଟାମାନଙ୍କର ଅବତରଣ କରିବା ଓ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କୁ ଏହାର ସୂଚନା ଦେବା ଏକ ସୁସମାଚାର ସ୍ୱରୂପ ଥିଲା, ନଚେତ୍ ଅଲ୍ଲାଃତାଲା ତ ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ନିଜ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବେ । ହଜରତ ମସିହ୍ ମଉଦ^{ଅ.ସ} ମଧ୍ୟ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି ଯେ, ପବିତ୍ର କୁରଆନରେ ଫରିଷ୍ଟାମାନଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାର ସୁସମାଚାର ଜନିତ ଘଟଣା ଦରଜ ରହିଛି । ଯଦ୍ୱାରା ବିଶ୍ୱାସକାରୀମାନଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱସ୍ତି ଲାଭ ହେବ ଏବଂ ଯୁଦ୍ଧରେ ସେମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଭୟ ଘାରିବ ନାହିଁ । ଅତଃ ପବିତ୍ର କୁରଆନରେ ଅଲ୍ଲାଃତାଲା ବିଶ୍ୱାସକାରୀମାନଙ୍କ ସହିତ ଅଙ୍ଗୀକାର କଲେ ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ସୁସମାଚାର ପ୍ରଦାନ କଲେ ଯେ, ସେ (ଅର୍ଥାତ୍ ଅଲ୍ଲାଃ) ୫୦୦୦ ଫରିଷ୍ଟାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ । ଏହି ସଂଖ୍ୟାକୁ ବୃଦ୍ଧି ଘଟାଇ ଏଥି ସକାଶେ ଦର୍ଶାଇଲେ କାରଣ ଏତଦ୍ ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କ ସକାଶେ ଏହା ସୁସମାଚାର ହେବ ।

ଶତ୍ରୁର ପରାଜୟ ଓ ରଣକ୍ଷେତ୍ରରୁ ପଳାୟନ କରିବା ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ପୂର୍ବରୁ ଏହା ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇ ସାରିଛି ଯେ, ବନ୍ଦୁ ହଞ୍ଜିନ୍ ଯେ କି ବାସ୍ତବରେ ଆରବର ଏକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଗୋଷ୍ଠୀ ଥିଲା । ଯାହାଙ୍କର ଏହି ଦାବି ଥିଲା ଯେ, ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁହମ୍ମଦ ^{ସ.ଅ}ଙ୍କର କୌଣସି ଯୁଦ୍ଧ ପ୍ରବୀଣ ଦଳ ସହିତ ମୁହାଁମୁହିଁ ହୋଇ ନାହିଁ, ଆମ ସହିତ ମୁକାବିଲା ହେଲେ ଆମେ ତାଙ୍କୁ ବତାଇବୁ ଯେ, ଯୁଦ୍ଧ କାହାକୁ କୁହାଯାଏ । କିନ୍ତୁ ସ୍ୱଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସେମାନେ ପରାଜିତ ହୋଇ ଯୁଦ୍ଧ କ୍ଷେତ୍ରରୁ ଛତ୍ରଭଙ୍ଗ ଦେଲେ । ଆଉ ନିଜ ସ୍ତ୍ରୀପିଲା ଓ ଧନସମ୍ପତ୍ତି ତଥା ଗାଈଗୋରୁ ଇତ୍ୟାଦିକୁ ଛାଡ଼ିଗଲେ । ବନ୍ଦୁ ହଞ୍ଜିନ୍ ଛତ୍ରଭଙ୍ଗ ଦେବା ସତ୍ତ୍ୱେ ତାଙ୍କ ସହଯୋଗୀ ଅର୍ଥାତ୍ ସକିଫ୍ ଦଳ ରଣକ୍ଷେତ୍ରରେ ଅତି ବୀରତାର ସହିତ ତିଷ୍ଠି ରହି ମୁକାବିଲା କରୁଥିଲେ । ଏପରିକି ସେମାନଙ୍କ

ମଧ୍ୟରୁ ୭୦ଜଣ ଲୋକ ନିହତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଶେଷ ଧୂଜାଧାରୀ ଉତ୍ତମାନ୍ ବିନ୍ ଅଭୁଲ୍ଲୁଃ ଥିଲା ଯେତେବେଳେ ସେ ନିହତ ହୋଇ ଚଳି ପଡ଼ିଲା । ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କର ବାକି ବର୍ତ୍ତ ଯାଇଥିବା ଲୋକମାନେ ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ର ଛାଡ଼ି ପଳାୟନ କଲେ ।

ଏହି ଯୁଦ୍ଧରେ ଚାରିଜଣ ସାହାବା ଶହିଦ୍ ହୋଇଥିଲେ ସେମାନେ ହେଲେ, ହଜରତ ଉନ୍ନେ ଏମନ୍^{ର.ଅ}ଙ୍କର ପୁତ୍ର ଏମନ୍ ବିନ୍ ଉବେଦ^{ର.ଅ}, ସୁରାକା ବିନ୍ ହାରିସ୍^{ର.ଅ}, ଯଜିଦ୍ ବିନ୍ ଜମା^{ର.ଅ} ଓ ହଜରତ ଅବୁ ଆମିର୍^{ର.ଅ} । ଆଉ ଏକ ବର୍ଣ୍ଣନା ଅନୁଯାୟୀ ଯେତେବେଳେ ଅମାନ୍ୟକାରୀମାନେ ପରାଜିତ ହେଲେ ଓ ମୁସଲମାନମାନେ ନିଜ ନିଜ ଶିବିର ମଧ୍ୟକୁ ଚାଲିଗଲେ ସେତେବେଳେ ମୁଁ ମହାଭାଗଙ୍କୁ ଦେଖିଲି ଯେ, ହୁଜୁର ଲୋକମାନଙ୍କ ଗହଣରେ ଚଳପ୍ରଚଳ କରୁଥିଲେ ଓ କହୁଥିଲେ, କିଏ ମୋତେ ଖାଲିଦ୍ ବିନ୍ ଓଲିଦ୍ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେବ ? ଆଉ ଯେତେବେଳେ ମହାଭାଗ ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ସେତେବେଳେ ଖାଲିଦ୍ ବାହାନର ପାଲିଙ୍କିର ସାହାରା ନେଇ ବସିଥିଲେ ହୁଜୁର^{ସ.ଅ} ତାଙ୍କ ପାଖରେ ବିରାଜିତ ହେଲେ ଓ ନିଜ ପବିତ୍ର ଲାଲ ତାଙ୍କ କ୍ଷତ ସ୍ଥାନରେ ଲଗାଇ ଦେଲେ, ଯଦ୍ଦାରା ସେ ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟବାନ ହୋଇଗଲେ । ଏତଦ୍ ବୀତ୍ୟତ ସେହି ଯୁଦ୍ଧରେ ହଜରତ ଅଭୁଲ୍ଲୁଃ ବିନ୍ ଅବି ଓଫ୍, ହଜରତ ଅବୁବକର^{ର.ଅ}, ହଜରତ ଉମର୍^{ର.ଅ}, ହଜରତ ଉତ୍ତମାନ୍^{ର.ଅ} ଓ ହଜରତ ଅଲୀ^{ର.ଅ} ମଧ୍ୟ କ୍ଷତାକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ।

ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଯେତେବେଳେ ହୁନେନ୍ ଯୁଦ୍ଧ କ୍ଷେତ୍ରରୁ କିଛି ମୁସଲମାନ ପଳାୟନ କରିଥିଲେ ଓ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କିଛି ମକ୍କା ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ ଓ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ସେମାନେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ କହିଥିଲେ ଯେ, ମୁସଲମାନମାନେ ପରାଜିତ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ^{ସ.ଅ} ନିଉଜୁବିଲ୍ଲାଃ ଶହିଦ୍ ହୋଇଗଲେ । ଏହି ଖବର ଶୁଣି ମକ୍କାରେ ରହିଥିବା କେତେକ କପଟବିଶ୍ବାସୀ ଓ ଯାହାଙ୍କ ମନରେ ଦୃଷ୍ଟ ଭାବ ରହିଥିଲା, ସେମାନେ ଅତି ପ୍ରସନ୍ନିତ ହେଲେ ଓ କହିବାକୁ ଲାଗିଲେ ଯେ, ଏବେ ଆରବ ନିଜ ପିତୃପିତାମହଙ୍କ ଧର୍ମ ଆଡ଼କୁ ଫେରି ଆସିବ । କିନ୍ତୁ ସ୍ବଳ୍ପ ସମୟ ଅତିବାହିତ ହୋଇଥିବ ଯେ, ହୁନେନ୍ ଠାରୁ ଏହି ସୁସମାଚାର ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା କି ମୁସଲମାନମାନଙ୍କୁ ବିଜୟ ଲାଭ ହୋଇଛି । ଆଉ ବନ୍ଦୁ ହଠାତ୍ ନିଜ ଅତି ଅପମାନଜନକ ପରାଜୟ ବରଣ କରି ରଣକ୍ଷେତ୍ରରୁ ପଳାୟନ କରିଯାଇଛି ।

ମକ୍କା ବିଜୟର ଆଲୋଚନା କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଖୁତ୍ବାରେ ସରିଯା ଅଜମ୍ବର ବ୍ୟାଖ୍ୟାତ୍ମକ ଆଲୋଚନା ଚକ୍ରରେ ଜଣେ ସାହାବି ମୁହଲ୍ଲିମ୍ ବିନ୍ ଜାସମାଃ ଏକ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ହତ୍ୟା କରିଦେଲେ ଯିଏକି ଅତିକ୍ରମ କରୁଥିବା ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ ଅସ୍ବଲ୍ଲାମୁ ଆଲ୍ଲେକୁମ୍ କହିଥିଲା । ଏହି ଘଟଣାର ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ବର୍ଣ୍ଣିତ ରହିଛି, ତାହା ଏହିକି ଯେ ହୁନେନ୍ ଯୁଦ୍ଧ ପରେ ଯେତେବେଳେ ନବାଗ୍ରେଷ୍ଠ ତାଇଫ୍ ଅଭିମୁଖେ ପ୍ରସ୍ଥାନ କରୁଥିଲେ, ଏକଦା ନମାଜ ଡୋହର୍ ପରେ ଉଏନା ବିନ୍ ହିସନ୍ ନିହତ ହୋଇଥିବା ଆମିର୍ ବିନ୍ ଅଜବାତ୍ ଅଶ୍ଜାକୁ ହତ୍ୟା କରିବାର କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବି କରିଥିଲା । ଅକରା ବିନ୍ ହାବିସ ଯିଏକି ମୁହଲ୍ଲିମ୍ ବିନ୍ ଜାସମାଃଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ, ସେ ଦୁହେଁ ହୁଜୁର^{ସ.ଅ}ଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ବଚସା କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ତେବେ ପୁଣ୍ୟଶ୍ଳୋକ ଉଏନାର କଥା ଶୁଣିବା ପରେ ତାଙ୍କର ଦିୟତ୍ (କ୍ଷତିପୂରଣ) ଦେବା ନିବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିନେଲେ । ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତି ହେବା ପରେ ମୁହଲ୍ଲିମ୍ ଆସି ହୁଜୁର^{ସ.ଅ}ଙ୍କ ନିକଟରେ ବସି ପଡ଼ିଲେ ଓ ତାଙ୍କ ଚକ୍ଷୁରୁ ଅଶ୍ରୁ ନିର୍ଗତ ହୋଇ ଚାଲିଥିଲା । ସେ କହିଲେ; ହୁଜୁର ଆପଣଙ୍କ ନିକଟରେ ଯେଉଁ ଖବର ପହଞ୍ଚିଛି, ସେଥି ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ମୁଁ ଅଲ୍ଲାଙ୍କ ଛାମୁରେ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛି । ମହାଭାଗ ମଧ୍ୟ ମୋ ସକାଶେ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରନ୍ତୁ । ମହାଭାଗ ପଚାରିଲେ ତୁମ ନାମ କ’ଣ ? ସେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ମୁହଲ୍ଲିମ୍ ବିନ୍

ଜାସମାଃ । ହୁଜୁର^{ସ.ଅ} ପୁନର୍ବାର କହିଲେ; କ'ଣ ତୁମେ ତାହାକୁ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଇସଲାମରେ ହତ୍ୟା କରିଦେଲ ଏବଂ ହୁଜୁର^{ସ.ଅ} ଉଚ୍ଚ ସ୍ଵରରେ କହିଲେ; ହେ ଅଲ୍ଲାଃ ! ମୁହଲ୍ଲିମକୁ କ୍ଷମା କରିବ ନାହିଁ ! ଏକଥା ସମସ୍ତେ ଶୁଣିଲେ । ମୁହଲ୍ଲିମ୍ ପୁନର୍ବାର ନିବେଦନ କଲେ ହେ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ରସୁଲ ! ମୁଁ କ୍ଷମା ଭିକ୍ଷା କରୁଅଛି । ମହାଭାଗ ମୋ ସକାଶେ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରନ୍ତୁ । କିନ୍ତୁ ହୁଜୁର^{ସ.ଅ} ପୁନଶ୍ଚ ଉଚ୍ଚ ସ୍ଵରରେ କହିଲେ; ଯଦ୍ଵାରା ଲୋକମାନେ ଶୁଣି ନିଅନ୍ତୁ ଯେ, ହେ ଅଲ୍ଲାଃ ! ମୁହଲ୍ଲିମକୁ କ୍ଷମା କରିବ ନାହିଁ ! ସେ ତୃତୀୟ ଥର ନିବେଦନ କଲେ ଓ ମହାଭାଗ ପୁନଶ୍ଚ ସେହି ସମାନ କଥା କହିଲେ, ସେଥିଅନ୍ତେ ମହାଭାଗ ତାଙ୍କୁ କହିଲେ; ମୋ ସମ୍ମୁଖରୁ ଉଠି ଚାଲିଯାଅ । ଇବ୍ନେ ଇସହାକ୍^{ର.ଅ}ଙ୍କର ଏକ ବର୍ଣ୍ଣନା ମଧ୍ୟ ରହିଛି, ଯାହାକି ତାଙ୍କର ଦଳର ଲୋକମାନେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତି ଯେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ହୁଜୁର^{ସ.ଅ} ତାହା ପାଇଁ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା ପୂର୍ବକ ଦୁଆ କରିଥିଲେ ।

ସରିୟା ଅଫ୍ ଫାତ୍ତାସର ବିସ୍ତୃତ ବର୍ଣ୍ଣନା ଏପରି ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି, ଯେହେତୁ ବନ୍ଦୁ ହଠାତ୍ ନିଜର ସମସ୍ତ ଧନସମ୍ପତ୍ତି ସ୍ତ୍ରୀପିଲା ଓ ଗାଈଗୋରୁ ଇତ୍ୟାଦି ଧରି ରଣକ୍ଷେତ୍ରକୁ ଚାଲି ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ପରାଜିତ ହେବା ପରେ ସ୍ଵୟଂ ଏଣେତେଣେ ପଳାୟନ କରିଥିଲେ । ଆଉ ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ମାଲେ ଗିନିମତ୍ (ଧନସମ୍ପତ୍ତି) ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ଅଧିକାରଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ନବାଗ୍ରେଷ୍ଠ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ^{ସ.ଅ} ହଜରତ ଅବୁ ଆମିର୍ ଅଶରୀ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ନେତୃତ୍ଵରେ ଏକ ସୈନ୍ୟଦଳ ସେହି ପଳାୟନକାରୀଙ୍କ ପଛରେ ଅଫ୍ ଫାତ୍ତାସ (କବିଲା) ଅଭିମୁଖେ ପ୍ରେରଣ କରିଥିଲେ । ସେହି ସୈନ୍ୟଦଳରେ ଅବୁ ମୁସା ଅଶରୀ^{ର.ଅ} ଓ ସଲମାନ ବିନ୍ ଅବୁ ମଧ୍ୟ ସାମିଲ ଥିଲେ । ହଜରତ ଅବୁ ଆମିର୍ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଶତ୍ରୁ ପକ୍ଷକୁ ମୁକାବିଲା ପାଇଁ ଆମନ୍ତ୍ରିତ କରିଥିଲେ । ସେଠାରେ ଶତ୍ରୁ ପକ୍ଷର ଦଶଜଣ ଭାଇ ରହିଥିଲେ ଯିଏକି ଅସାଧାରଣ କ୍ଷୁଦ୍ର କୌଶଳ ଯୋଗୁଁ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଲାଭ କରିଥିଲେ । ସେହି ଦଶଜଣ ଭାଇ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କର ମୁକାବିଲା କରିବାକୁ ବାହାରିଲେ । ଅବୁ ଆମିର୍ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର ମୁକାବିଲା କରିବା ପୂର୍ବରୁ ତାଙ୍କୁ ଇସଲାମ ପ୍ରତି ଡାକରା ଦେଲେ । କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ସଂଘର୍ଷ କରିବାକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେଲେ ଓ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ନିହତ ହୋଇଥିଲେ । ଦଶମ ଭାଇର ଯେତେବେଳେ ପାଲି ପଡିଲା ଓ ତାହାକୁ ଅବୁ ଆମିର୍ ଇସଲାମ ଧର୍ମ ପ୍ରତି ଆମନ୍ତ୍ରିତ କଲେ, ସେ ଇସଲାମ ଧର୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିନେଲା ଏବଂ କୁହାଯାଏ ଯେ ସେ ବେଶ ଉତ୍ତମ ମୁସଲମାନ ପ୍ରମାଣିତ ହେଲା । ସେ ଯାହା ହେଉ ଅବୁ ଆମିର୍ ଏପରି ନିର୍ଭୀକ ଭାବରେ ଶତ୍ରୁର ମୁକାବିଲା କରିଥିଲେ ଇତ୍ୟାବସରରେ ଏକ ତୀର ଆସି ତାଙ୍କ ବକ୍ଷରେ ପ୍ରବିଷ୍ଟ ହୋଇଗଲା ଓ ଆଉ ଏକ ତୀର ତାଙ୍କ ଆଣ୍ଟୁରେ ବାଜିଲା । ଗଭୀର ଆଘାତ ଯୋଗୁଁ ସେ ବର୍ତ୍ତି ପାରିଲେ ନାହିଁ, ତା'ପରେ ଅବୁ ମୁସା ଅଶରୀ ଶତ୍ରୁର ମୁକାବିଲା କଲେ ଓ ଶତ୍ରୁ ପକ୍ଷ ପରାଜିତ ହୋଇ ସେଠାରୁ ପଳାୟନ କଲା ।

ତତ୍ ପଶ୍ଚାତ୍ ଏକ ସରିୟା ତୁଫେଲ୍ ବିନ୍ ଅମ୍‌ରୋ ଦୌସି^{ର.ଅ}ଙ୍କ ନେତୃତ୍ଵରେ ସଂଘଟିତ ହୋଇଥିବାର ବର୍ଣ୍ଣନା ମିଳୁଅଛି । ଏହି ସରିୟା ିହିଜ୍‌ରୀରେ ହୋଇଥିଲା । ପୁଣ୍ୟଶ୍ଳୋକ ଯେତେବେଳେ ହୁନେନ୍‌ରୁ ତାଜଫ୍ ଅଭିମୁଖେ ପ୍ରସ୍ଥାନ କଲେ ସେତେବେଳେ ମହାଭାଗ ତୁଫେଲ୍ ବିନ୍ ଅମ୍‌ରୋ ଦୌସି^{ର.ଅ}ଙ୍କୁ ଜୁଲ୍ କଫିନ୍ ନାମକ ପ୍ରତିମୁର୍ତ୍ତିର ମୂଲୋପାଟନ କରିବା ସକାଶେ ପ୍ରେରଣ କରି ଉପଦେଶ ପୂର୍ବକ କହିଲେ; ସେଠାକାର ବାସୀଯାଙ୍କୁ ଇସଲାମର ପ୍ରଚାର କରିବ ଅର୍ଥାତ୍ ଇସଲାମୀୟ ନୀତିଶିକ୍ଷାର ତାଲିମ୍ ଦେବ ଓ ଅଲ୍ଲାଃତାଲାଙ୍କୁ ଏପରି ଭୟ କରିବ ଯେପରି ଜଣେ ଶିକ୍ଷାଚାରୀ ନିଜ ପରିବାରବର୍ଗ ପ୍ରତି ଲଜ୍ଜା କରିଥାଏ । ଯଦି ତୁମ ଦ୍ଵାରା କୌଣସି ତୁଟି ଅବା ଅପକର୍ମ ସାଧୁତ ହୁଏ ତେବେ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ସତ୍‌କର୍ମ କରିବ । କାରଣ ପୁଣ୍ୟକର୍ମ ଅପକର୍ମକୁ ଦୂର କରିଦେଇଥାଏ । ପୁନଶ୍ଚ ମହାଭାଗ କହିଲେ; ନିଜ ଦଳର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସାଥରେ ନେଇ

ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ କରିବା ପରେ ତାଙ୍କଫ୍ ବସ୍ତିକୁ ଚାଲି ଆସିବ । ସୁତରାଂ ସେ ନିଜ ଗୋଷ୍ଠୀର ୪୦୦ଜଣ ଲୋକଙ୍କୁ ସାଥରେ ନେଇ ବାହାରିଗଲେ ଓ କାଠରେ ନିର୍ମିତ ସେହି ପ୍ରତିମାକୁ ନିଆଁ ଲଗାଇ ଜାଳି ଦେଲେ ।

ତାଙ୍କଫ୍ ଯୁଦ୍ଧ ମଧ୍ୟ ଶତ୍ୱାଲ୍ ମାସ ୮ ହିଜ୍ରିରେ ସଂଘଟିତ ହୋଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ବସ୍ତି ଏକ ସୁଦୃଢ଼ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ଥିଲା, ମହାଭାଗ ହଜରତ ଖାଲିଦ୍ ବିନ୍ ଓଲିଦ୍ ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ଅଧକ୍ଷତାରେ ଏକ ହଜାର ସୈନ୍ୟଦଳ ପ୍ରେରଣ କରିଥିଲେ । ସେମାନେ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ତାଙ୍କଫ୍ବାସୀଙ୍କ ସହିତ ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଏଥିପାଇଁ ରାଜି ହେଲେ ନାହିଁ । ପରେ ହୁଜୁର ^{ସ.ଅ} ସ୍ୱୟଂ ତାଙ୍କଫ୍ ଚାଲି ଆସିଲେ ଓ ଏକ ଖୋଲା ପଡିଆରେ ଶିବିର ଲଗାଇଲେ । ଇସଲାମୀୟ ସେନାବାହିନୀ ଏଯାବତ୍ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଶିବିର ଲଗାଇ ନଥିଲେ ଯେ, ଅପରପାର୍ଶ୍ୱରୁ ଶତ୍ରୁମାନେ ତୀର ବର୍ଷଣ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ଫଳରେ ଅନେକ ମୁସଲମାନ କ୍ଷତାକ୍ତ ହୋଇଗଲେ, ତେବେ ଏହି ଘେରାଉ ଅବଧୂରେ ଉଭୟ ପାର୍ଶ୍ୱରୁ ତୀର ଚାଳନା ଓ ପଥର ନିକ୍ଷେପ କରାଗଲା । ଏଥିରୁ ବର୍ତ୍ତିବା ନିମନ୍ତେ ହୁଜୁର ^{ସ.ଅ} ମନଜନିକ୍ (କାଠରେ ନିର୍ମିତ ତୋପ) ବ୍ୟବହାର କରି ବଡ଼ ବଡ଼ ପ୍ରସ୍ତରମାନ ନିକ୍ଷେପ କରାଇଲେ । ଇତି ମଧ୍ୟରେ ହୁଜୁର ^{ସ.ଅ} ତାଙ୍କଫ୍ବାସୀଙ୍କର ଅଙ୍ଗୁର ବଗିଚା କାଟି ଦେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ । ମୋର ମନେ ହେଉଛି ଏହା ଶେଷ ରଣନୀତି ଥିଲା, ଯାହାକି ଶତ୍ରୁକୁ ଭୟଭୀତ କରିବା ସକାଶେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥିଲା । କାରଣ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ତାହାକୁ ନାକଚ କରି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ମହାଭାଗ ଓ ସାହାବାଗଣ ଅଧାମାସ ଅବା ତା’ ଠାରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କଫ୍ ଯୁଦ୍ଧରେ ବ୍ୟସ୍ତ ରହିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ହୁନେନ୍ ଯୁଦ୍ଧର ପରାଜୟର ଶତ୍ରୁ ଉପରେ ଏଭଳି ପ୍ରଭାବ ପଡିଥିଲା ଯେ, ଶତ୍ରୁ ପକ୍ଷ ଦୁର୍ଗ ଭିତରେ ରହି ନିଜର ସମସ୍ତ ଗତିବିଧି ଚଳାଇ ଥିଲେ ଓ ଦୁର୍ଗରୁ ପଦାକୁ ବାହାରୁ ନଥିଲେ ।

ପରିଶେଷରେ ମହାମହିମ ହୁଜୁର ଅନସ୍ବର ^{ଅ.ବ} ଦୁଇଜଣ ମୃତକ ଶ୍ରୀମାନ ତାଃ ସୟଦ ଶାହାବ ଅହେମଦ ସାହେବ (ଯିଏକି ହଜରତ ମସିହ ମଉଦ ^{ଅ.ସ}ଙ୍କ ସାହାବି ହଜରତ ସୟଦ୍ ଇରାଦତ୍ ହୁସେନ୍, ବିହାର ନିବାସୀଙ୍କ ନାତି) ଥିଲେ ଓ ଶ୍ରୀମାନ ମୁବାରକ୍ ଖୋକର୍ ସାହେବ ଲାହୋର ନିବାସୀଙ୍କର ଉତ୍ତମ ଚରିତ୍ର ଚର୍ଚ୍ଚା କଲେ ଓ ବୈକୁଣ୍ଠରେ ସେମାନଙ୍କ ସ୍ତର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱଗାମୀ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଦୁଆ କଲେ । ଆଉ ସେମାନଙ୍କ ଜନାୟାଃ ଗାଏବ୍ ପାଠ କରିବାର ଘୋଷଣା କଲେ ।

ଅଲ୍ହମ୍ଦୁ ଲିଲ୍ଲାହି ନହ୍ମଦୁହୁ ଓ ନସ୍ତଜନ୍ନୁହୁ ଓନସ୍ତଗଫିରୁହୁ ଓନୁମିନ୍ନୁ ବିହି ଓନତଓକକଲୁ ଅଲ୍ଲେହି ଓ ନଉଜୁବିଲ୍ଲା ମିନ୍ ଶୁରୁରେ ଅନ୍ୟୁସିନା ଓ ମିନ୍ ସଇୟାତି ଆମାଲିନା ମଇଁ ସହ୍ଦିହିଲ୍ଲା ଫଲାମୁଜିଲ୍ଲା ଲହୁ ଓମଇଁ ସୁଜ୍ଜଲିଲ୍ଲାହୁ ଫଲା ହାଦିସ୍ଲା ଲହୁ ଓନଶ୍ହଦୁ ଅଲ୍ଲା ଇଲାହା ଇଲ୍ଲାହୁ ଓନଶ୍ହଦୁ ଅନ୍ନା ମୁହମ୍ମଦନ୍ ଅବ୍ଦୁହୁ ଓରସୁଲୁହୁ । ଇବାଦଲ୍ଲାହି ରହ୍ମମକୁମୁଲ୍ଲାହା ଇନ୍ନଲ୍ଲାହା ସ୍ବାମୁରୁବିଲ୍ ଅବ୍ଲେ ଓଲ୍ ଇହ୍ସାନି ଓଲ୍ତାଲ୍ଜିଲ୍ କୁର୍ବା ଓସ୍ତହା ଅନିଲ୍ ଫହ୍ଶାଲ୍ ଓଲ୍ ମୁନ୍କରି ଓଲ୍ ବର୍କଲ୍ ସଇଜୁକୁମ୍ ଲଅଲ୍ଲକୁମ୍ ତଜକ୍ କରୁନ୍ ଉପକ୍ତୁରୁଲ୍ଲାହା ସ୍ବାକ୍ତୁରୁକୁମ୍ ଓଦ୍ତହୁ ସ୍ବାତଜିବ୍ ଲକୁମ୍ ଓଲ୍ଯିକ୍ତୁରୁଲ୍ଲାହି ଅକ୍ବର ।

Khulasa Khutba Juma Huzoor Anwar a.b.a

12th September 2025

Translated to Odia by : Moulavi Anwar Ahmad Khan